

Къабарты-Малкъар Республиканы муниципальный норматив право актарыны регистр бардырыу жаны бла полномоченный къырал органы юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

«Къабарты-Малкъар Республиканы муниципальный норматив право актарыны регистр жарадырыуу эмда бардырыуу жоругуну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Законну тийишликде бегим этем.

1. Къабарты-Малкъар Республиканы муниципальный норматив право актарыны регистр бардырыуу жаны бла полномоченный къырал органы Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысына Администрациясы

А.КАНОКОВ

Росей Федерацияны Президентине Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарыны Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун толтурганы юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Росей Федерацияны Президентине Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

А.КАНОКОВ

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарыны юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы дайым келечисини биринчи орунбасарына - Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоосу Председателини орунбасарыны къуллугун

ЮБИЛЕЙ

«Алгышлайма, Арсен!»

«Жюйосан сенатор, сиз нек айтагансыз агулсарыгызга кырагъа Арсен Канокон келгенин? Биз эмик морюкъыска программаны Шимал Кавказда жашоуга сундирге кереклисини юсюнден хабар бардырыкъ. Ол себеден биз эркин болурубиз сейрилик къуламы малпыны юсюнден да эчки халда хабар айтыркъ.

Вячеслав Дерев коледди:
«Озгын жылда сизни журналыгызда агулсары (новозеландичи этни-оттолу туурала – абарат) агулсары кумалы малпа – ред) юсюнден статьяны огулган эди Канокон, аны ючюн айта эди «Властьны экспертисасы» деген журналга дагында сау бол» деп. Алайды да, мен бизни, сени бла мен, араларыбызда тере болуп калганына, кеп, олтуралыкъ, минекли юсюнден агулшай, келир заманы юсюнден сөзлешик, дейме.

Кертисон айтам, Кырчаеч Керезини сенаторларындан бири; аты айтылган «Меркюрир» фирманы мелирден да бири, бизни журналыбызны дайым жигитиди, аны ишине биз эс буруп турганын, бир

тышырыкъ, анга кыралыны, дунианы бирер кескелерине кырагъан, ол кесек кыралыбызны, дунианы айнуларына кылапыл себеплик этгенерин айтылганын адалманы.

Алайды да, «келир заманы юсюнден сөзлешик» деген сөзлени эшиткенimde, КЗМР-ни Башчысы бла сөлеше турганын унутуп, бир терт чыгардым диктофонун. Бир кесектен билдим Каноконун бош унутканымы. Деревни биринчи сөзлери: «Арсен, республика къыруу Кавказны угъай, Россияны окунуга да аш-азыкъ бла Кувейтча этер» – деген сөзле болдула. Аз жеп да угъай, ма алай.

«Ол не зат этген эсе да, ол аны кесини юбилейине бек иги сауагыз», деди Вячеслав андан ары.

«Былгайда эсиме тошсо КЗМР-ни Башчысына февральда 55 жыл болуугу. Ох-ох-ох! Дерев хар затны да Арсен Каноконун байрамына тийшидир муратпымы болур?»

«Сат да ал-сат» деген сөзле, кафе-чиче, тоженкилик, рестораныкъла, сауудогерчилик... хар зат да ма аладан башлангандык, бек кеп заманы, бир-бир жерде шендо да тохтамай бардыла ала. Ол имоклеуга, эс бурмай кыргалгын эди.

«Болуугу да алай эди. Советлени замандыда эл молкге къыралдан семиртигилени, улуу дарманланы, урулуканы, олтукъну, сюртоукну жуаланы сатып аларгыз да деп, президентис кредитле беручоу эдиле, ала арха кыратырмауу эдиле – жып сайын алыны эседен кетерип кыоучу эдиле, алапы тегилеж деп дау этмени. Сора къырал болушмай тобаргедди.

«Болган оюлду да кылды. Алай эсе да, дунианы башында эл молк жерлери кеп болган Россия аш-азыкъ жаны бла абызрмада, шендо да къыралмай барды, тышындан да келтирди. Биз не олтип керешек да, болушлык болмаса, къайсы къыралда да эл молк бөлүм ишлеп туралыкъ туйюлдо.

«Штада, сен шендо: «Къабарты-Малкъарда уа ишкердик Каноконун хайрында» дерик болура. «Айтыркъ туйюлме. Келе турган кезиуде КЗМР аш-азыкъ жаны бла Кувейтча болуп ючюн, Канокон этгенин багъасы жокуд. Мен шендо эт чыгарыуу бла жорешеме, кеп бармай сюртоу болушмай кыргалгын апыкъ. Аныкъ айттым, малчы комплексле файданы ишлеп башлар ючюн, бек адзан айтханда, 8 жылны кыты ишлере керекди.

Канокон предприниматель болганы канда ол хар затты да эсепленей кырмаганды: эл молкно айтмай, файда терт тошмезин эста биледи. Беш, сегиз, онеки жыл (хар бөлүмге башха) ахча салы керек, терек багъачына ишлерге да керекди: топаракчы жумушатырмга, ханолдан

таазаларга, зыгытланы орнатырмга, семиртигиле бла жалтырмга, суугъдырмга, зыгытларга къырагъа да... Жемшери уа арда болушкундула, арда, арда болушкундула... «Канокон – терек багъачымы? «Ху, тээмолю, оюмул багъачыды. Ол республикада бизнеси айнаыртмга ахы болулма кырайдди. Терт жыл мында элде мен Къабарты-Малкъарда биринчи малчы комплексни къырагъа мурат этгенимде Арсенге келген эдим. Ол кюн этген ушагъыбызны мен унутмаганым. «Сана не керектин?» деп сорду ол. «Мана чырмауук этмесиле», – дедим мен. «Болушук керектин?» – деп сорду Арсен. «Угъай, эттга къайтар айтмам, мана чырмауук этмесиле», – дедим. Экибиз да колдук. Сора мен ишлеп башладым. Андан айтханда ол менден не сарлаганын сорду. «Проект адмаланы сейрицирчира болуун», – деди ол. «Мени оюнко бетигиз къызармаз», – дедим мен да...

«Мана бир киши да чырмауук этмени. Сора комплексни биринчи кезиуде ишлеп башлады, экинчи кезиуде да. Кеп бармай, сюртоу аслам санда чыгарып башларымга, къойулукну айнаыртмга, этни кеп торлогон чыгарымга. Бу болулмада, менден сора да, бардыла иги ишленге. Канокон он береди бур жерли бизнеси айнаыртмга, тышындан келгенге да. Ол иги ишленге команда къыраганды.

«Келюлдесе, ким чырмауук эттердики сана? – Каноконун шүбхана? – Биоркратия – ол алапы ксаууду, юч кере да бол сен кимни шүбху окунма – сени къанвенти сыгып ишлене. Алгай эсе да, Арсен биоркратия чекден озалмазга болула кыраганды. Ол бек улуу ишди – къарачи бири регионга, биоркратла – чексизди. Алайды да, озгын беш жылны ичинде КЗМР-де ишлене болушмай кыргалгын апыкъ келеме – жуукну он жылны ичинде Къабарты-Малкъар алы эл молкно болуугун керип турмам.

«Кавказда, Россияны юг жанында, битен къыралдайды? «Мени ошунга кер, битену къыралда да. Сиз да жокуд ол биринчи кезиде кеси ойлеме, окурда алы болуугуна, алы окуланды. Регион даражда алы болгын эсе – ол чек торлогон туйюлдо. Сиз да жокуд, КЗМР-ни ресурсы балыкъчыны кеп болмушаларына. Мен жагымал эсем, ол 300 миң гектар сюргоду. Аны къалай тегилеширди болушук? Ставропольны юч ишлене. Ол себеден Ростов областын бир миллион гектар сюрго жерлери бла. Алай эсе да, КЗМР-де «ахча тирлик» (алай термин барды) деген жолу бол эл жерлени мардадан озуртуп хайрылануу жолу бардыла.

Ахыры 2-чи бетиде.

Болуп

Адаблы ШАГАЛОВЕБ:

Сириячыла бла мамыр сёлешуле бардырыр онгуну ычкындырмазгъа керекди

Сирияда болууну Ливияда халгъа жетириге тийишди, дегенди РФ-ни Кырал Думасы депутаты, «Единая Россия» политика партияны Баш советини Президиумуну члени Адаблы Шаглов. Сирияда ошондон парламентарилик къабал этен заявляныны юсюнден кесини оюун айта.

«Юуук Востокда шендо хайрыланган амаланы, анга къысылукъ этуноу токтатырмга керекди.»

«Проблемаланы жалаанда коч бла тамамлануу жолу – терт жолду. Тюз оноу керекди. Алай мамыр сёлешуле бардырыр оюнуна «сюркелди кийирмге керекди» дегенин эшитсем, адамлакъ кван теголоу, ёллом да эттга да азмы керёнеди, бу дуния нек туралмейди, бу дуния нек туралмайды. Ол а сёзсоз, алай келеди кёлюме. Ол мени бек жарсытады. Бир-бир рос-

сейли экспертлени акылысыз оюмлары да мени бек сейр эттирди. Ала бу болууда жалаанда экономика хайрыны изиледи, – дегени депутат. Ол айтханды кер, ООН-ну Кюрккюсуулук совети кесини оюнуун жуагандын сюзөмө, Сирияда жашагандыга келери араларында сёлешуле бардырырмга эркин этилмесе, къырал Ливияча болушкунду. «Муамар Каддафины илпортгенден, ол тохтадырмгын нязимин бузгандык, ала ахча фидаларын къалай тегөлөнгей турады, къыгула анта бардыла. Сагъш этмей къабал керёлген оноу

БАНК

Ипотекка кредитле халкысы жарашдырыллыкдыла

ВТБ 24 банк энди ипотека кредитлени жарашдырыуу кюн хайрылануунда ахча алыкъ туйюлдо. Аны юсюнден банкны прес-службасы билдиргенди. Бу торлуну банкны битену филиалларында сундирилди. Ол а сёзсоз, ипотекага бла жашу журта сатып алганда адамланы кочранларын азайтырмга себеплик эттерди.

кёре алыны ставкаларын 0,7 процентке кётөрди. Энди кредит сомла бла берилсе, аны ставкасы 8,8-9,9 процент болушкунду. Тыш къыраланы ахчалары бла уа – 8,65 процент. Бу кредитлени аларгыз сёлешуле да ушагъ этрге эркин оюлде. Процент ставка аны кюн торленмейди.

Корпоратив клиентлени ишчилерине эм дагында жашу журталаны рынокта къатышхана бла бирге этилген про-

Жазылып

Хурметли окъучула!
Сиз «Заманга» 25-чи февральга дери жазылсагыз, ана тилибизде чыккыган газетни 1-чи мартдан алып башларга онгуну болушкунду. Тёрт айга жазылууну багъасы – 237 сом 40 капекди.

Бизни индексибиз – 51532

Футбол

Красножан бир командагъа башчылык этерикди

«Спартак – Нальчикни» алгынчы тренери, биогюнлюк дери уа «Анжи» футбол клубы башчылык этип турган Юрий Красножан ол тийиш кырганды. «Спорт-Экспресс» газет билдиргенге кер, Юрий Анатольевич «Анжи» бла жарашдырган келишим айнаыртмга деп къагытып кеси ыраштырмга бла жагъзанды. Баш кюн ишчи жайылыуда аны тилеге ыразы этилгенди.

«Анжийден» кетгеним баш сылтауларындан бири – коллективте оноу этгенде, стратегиями ичи ыразы болмаганын билдиргенди. Андан сора да, дагъстанда битену футболну суйегленден кетиле тилеге сюрме», – дегени ол.

Клубну башчылары Красножан алды къыска заманы ишленден не да къармай аны жоредген алгъышлагандыла. Шендо ол РФ-ни экинчи жайымдык командасыны баш терени болганы себепли ахы жетишмек болдурууга суйегленерин билдиргенди.

Бизни корр.

Кенгу

Шахарланы, эллени айнытуугъа спонсорланы тири къошарга

Тонене Правительствоу ююнде «КЗМР-ни муниципальный къыралланы совети Ассоциация (АСМО) эмда «Жер-жерли самоуправленени битеуросей совети» (ВСМС) жаматат организацианы КСМР-де регион бёлюме бла бирге кенгуш бардырылганды. Анда сиз эллени бир шахарланы социальный сфераларны эмда экономикаларын айнытууда спонсор болушукну хайрылануун юсюнден барганды.

АСМО-ну толтуруучу директор Николай Маслов билдиргенге кер, биогюнлюк предпринимательство бла корешген жерлешерибиз тууган эллери не жаны бла да болушук этедила. Ала къыйын жашу болушуга тошменге, сакталгыз, спорчуларга ачча беледи, фахмулу сабийле иги сайын степидиле тейледила.

Сиз ючюн, бытыр Черк районда бизнесменле жер-жерли власть органла бла бирге Отары Малкъарда улуу фольклор байрам бардырылгандыла.

«Былгай къулаула республикада миллетлени арасында келишиуюкно сакларгыз, бир биринчи культурубиз бла шагъерлейнериге онг береди», – дегени. Андан сора да, предпринимательство спорт залга ишлетуе, жоланы тапандырыуга да эс бурдыла. Бытыр битен да бирге социальный жумушларга 20 миллион сомдан артыкъ бегленди.

Болсада Николай Маслов былгай жандаурулкъ иш битену районда

да бардырылмаганын белгилегенди. «Эллени администрациялары бир-бир башчылары бу иште ахырда эс бурмайдыла. Болсада былгай ишчи магъаналыгыбын анылап, аны кенг хайрыланууга керекди», – дегени.

Бу иш муниципалитетде къалай кыралганды юсюнден Божан район администрациясыны башчысы орунбасары Залина Берхамова, Элбрус эл Ураи районаны жер-жерли самоуправлененилери татамталары Отарланы Исмаиль эл Валерий Кушев, Псеен районуну Администрациясы администрациясыны башчысы Светлана Кажарова да айтханды.

Отарланы Исмаиль бизнесменле тууган эллери кыралындан келгенине болушарынын черттенди. Алапы ахчаларына орманда чырыкъла салындадыла, жолла тап халга келтириледи, социальный объектке ремонт этилди. «Биогюнлюкде Бекиде гипс чыгарган 3-4 предприятие барды, аланы хайрындан эл кесин

кеничиралады. Алай бек улуу элден бирини – Кенденени – уа алапы онгары жокуд – мында предпритимала ишленди. Ол себеден бизнесменлени болушуклары анда артыкъда бек керекди», – дегени.

Отар улу башха ююлге да келтиргенди эмда жаш адамланы жандаурулукну юлгилеринде всдорюрге кереклин айтханды. «Бизде бир неча леканра барды. Ала интернатда турган сабийлеге этмекчи багъасы бередила. Ма былгай иги ююлгедде всорге керекди жаш адамларыбыз», – дегени.

Докладдагы тынгылагандан сора жаш адамла бизнесменлени болушуклары анда артыкъда бек керекди», – дегени.

«Биз бла Черк районуну администрациясыны башчысы – ВСМС-ни республикада бёлюмонно татамасы Темиржанланы Махти «Жер-жерли самоуправленени битеуросей совети» жаматат организацианы январь айда болгын келгенин юсюнден билдиргенди эмда анда къабал этилген Заявление бла шагъер этгенди.

Ахыры 2-чи бетиде.

Документле	Белгили алим, уста педагог	«Атагызыны аты бла къыбырма таш салыгыз»	Жюреклен тазалаган жазуучу
2 бет	3 бет	3 бет	4 бет

ТОБЕШИЛУ

Жюректелени тазалаган жазыучу

Нальчкин библиотекада сөттин Нарсында жазыучу Чыңгырчылы Борисин чыгармачылыгына аспаптан тобешилу болгондугу. Аны филология бөлүмүнүн доктору, профессор Наталья Смирнова, китепканалыны ишчилери, окуучуула, студентте да келген эдиле.

Тобешилу литература салонуна татаасы Самда Кунжикова бля Къурманлыны Светлана хазырлагъандыла. Аяу ишлерине жууялы кыраар, Борисин жазгъанларындан оюкюлене юлпюте келтиррип, аны жашуу жолу бля да кыска тавышдырды, ичгирри эркирмийе барырына улуу себеплик этгендиле.

Ушакъны Наталья Анатольевна башлагъанды. Чыңгыч улуун айтканына кере, аны чыгармачылыгынын оюкюлене айтылгъа тынч тойлояду, Смирнова аны жазгъанларын бек тап алгъауучуду. Аны себепли ичгирде литератороодег келб сөлөширге тошдире.

Еркин орус, малкыр тилдеде жазгъанларыны барысына да «Мени жылы рдышком с Граалем» деген ат бля Москвада «Эльбрусид» чыгарганды. Тобешилу келгенине обясонно кыларанда ол китепке кыргорте болукъ эди.

Литературооде сезон Борисин сыйфатындан башлагъанды. Ол кесин не заманда да алгъа аттагъанын, кесин кыялда да болгъанына басымы жоргогъанын айтышды. Алай ол, биринчи кыргонгенине, бош тойлоюду. Анга кыскасыбыз да жазыучу бир хапарын окугъангай окъну бошонобиз. Смирнованы окумуна кере, аны жазгъаны бля жашуу жоруклары кыаты баймалдыла.

«Мени жылы рдышком с Граалем» деп китебине нект агъарындыр, деген соруу да берилгенди. Анга былайды деп жууялу табып койгъан тынч болгъанын да.

Хамидин он жылы болгъанды, ауудашы. Ат тангъан хажи, ауругъаны да болмай тургъангай, бляп кылат. Инфрактыны болду, инсульту – ким билсин... Халимат, аны кой бирине чыгарып, Кыргызна да тиймеду. Бу кийон болгъан кыяларда, ала жерлеринден кетерик тийоролотко», деди. Жаш өбдү, уюносретте тарых

профессор, эс буруп, ол сөз жандыра белги болуп кыламды, мында аны чынтты магъанасын анылгъаргъа керекликени белгилегенди. Аны окумуна кере, жазыучу коуду. Аллах жараткан армулукъу бля, бийликкеге да адам жетерег ичгирге керекди. Биз аны жандыра жашуу бардыргъанлыкъыга, анга уа жуукълышмагъанбыз. Хар кохден ол, өсеп, тошенин барырга, ич дунисине белкылангъаргъа керекди, деп анылгъанды Наталья Смирнова китанын аты.

Тобешилуе жазыучу «Драветастый, незнакомый!» деген китебы да сазгънылганды. Ол да Чыңгыч улууну чыгармачылыгында улуу жери алды. Алай айтуу, ол танымгалларына, окуучуларына да ышанганын, алды айланганын, барын да ушакъга чыкырганын белгилегенди.

Борис хапарларында кичончолюкте дайым да кыайтын турды. Аны жазгъанында Кыргы тюз уакъ, оюшомок, бири калкында анда ашакъ жашлары, кызылары кыалгън жер болуп кыламды, бютон авторун ага улуу оюмекемиг кередине. Сабийимди анда кеткен, болмагъанга жуукъ, жыты, огурду да жерге айланды ол.

Сора жашкычы досу, сунуа ала Борисин сыйан, аны дунисине кенгерге, жазыучу битеу жер жоозюна адамы болгъанын ачыклаганды. Быйлады бийлай оюму да тууду: «Борис тиз мерде бош кыргызылызаны алашуу халларын, адамлыкларын кермесе, аны ич дунисине жарлыкъар, ангъауу да башкарар болукъ эди.»

Баям, кичончолюкте тамгаландан Кавказгъа тансык болгъан хапарлары, аланы термилулерге этгендиле аны кйлон алай ачык, Запалды, Востокну да жоригене, ачыкканы сыйындырып, Чыңгыч улуу битеу адамы жашы андан олгъанды, андан союу ол битеу дунияны да». Жазыучу айтан

«Мам, мени тарыхчыма, коммунисте, керегине иянама. - Ол айтанчы? Аллаха иянанамыз?»

«Кой бу хапары, кой.

«Кер сени билгенин ангыл! Кергенин иянама деп...»

«Ким иянады Аллаха, ким иянады, ол хар адамны кеси ичинде.»

этеди аны тегерегинде хар торлю миллетле жашагъанлары себепли аны жашуу андан сейрдики, хар кою андан торлоду деп.

Системаны таматасы Людмила Машукова да кошуплганды. Ол аны ынасы кичончолюкте тургъан жылларында туудукъ сора: «Харип сиз, мындан сора, бир зат кермегенсиз. Бабутогъда бизин алай алмаларыбыз болуучу эдиле, тюз ма сизин башыгыз тенглин», - деп, термилгенин эсгергенди. Бери келгенден сора Кыргызгъа тансык болгъан, адамы тугъан жери аны халкы кыалады болса, аланы саналганына арда тошонгенин да айтачуду.

Людмила Магомедовна тобешилу, баям, бек ачык окуучуларды, адамы тугъан жери аны халкы кыалады болса, аланы саналганына арда тошонгенин да айтачуду. Людмила Магомедовна тобешилу, баям, бек ачык окуучуларды, адамы тугъан жери аны халкы кыалады болса, аланы саналганына арда тошонгенин да айтачуду.

Аны коллегалары Елизавета Кыргъал ба Марина Бондаренко да келерини оюмларын билдиргеге сюегендиле. Ала Чыңгыч улууну битеу да чыгармачылыкъа ачы философиядан толу болгъанын, анда сезилген жангылыкъа да эс бургъандыла. Автор терен оюмданы кесин аскылып кергосторююн айтмай, ол ан хар жазгъаныны бир кесиге болгъанын, аны философиядан алы айттыр оюну, анга жазыучу кыалыгы да белгилегенди.

Смирнова Борисин «чомарт жазыучу болгъанын, мени билгенини аны бил деп, окуучуга сунуучу кызыгъанмай бергенин чертгенди. Аны орус тилини уста билгени, хар сезюне баямгага салганына халларланганы да айтылып, кел айтылганын аформирлеге кошуулу битеу адамы жашы андан олгъанды, андан союу ол битеу дунияны да». Жазыучу айтан

кычалады. Хамид а иянануларын торлендирди. Тарыхдан дерлерине сабиле: «Аллах бармыды?» - деп сороса, ол: «Мен шарт жагда бир затны билме: адам уллу болуу билгенин ангыл! Памам жан кеп зат барды. Кызбооз керген этгенликке, соктуруу бы. Сокурдай кетибиз башка дуниягъа да», - дей эди.

Аладан бир къауумун мен да айтырга сюеме: «Жазыучу эсенг да, оюм эте уа билес!» - деди бир тишируу, мени хар неге да жетген жакълыма секирге», - дедимиз.

Системаны таматасы Людмила Машукова да кошуплганды. Ол аны ынасы кичончолюкте тургъан жылларында туудукъ сора: «Харип сиз, мындан сора, бир зат кермегенсиз. Бабутогъда бизин алай алмаларыбыз болуучу эдиле, тюз ма сизин башыгыз тенглин», - деп, термилгенин эсгергенди. Бери келгенден сора Кыргызгъа тансык болгъан, адамы тугъан жери аны халкы кыалады болса, аланы саналганына арда тошонгенин да айтачуду.

Людмила Магомедовна тобешилу, баям, бек ачык окуучуларды, адамы тугъан жери аны халкы кыалады болса, аланы саналганына арда тошонгенин да айтачуду. Людмила Магомедовна тобешилу, баям, бек ачык окуучуларды, адамы тугъан жери аны халкы кыалады болса, аланы саналганына арда тошонгенин да айтачуду.

Чыңгыч улууну чыгармачылыгында дин бля байламлы оюмула да кеп тобешилу. Дагы аны прозаооуну огурлулукъа жер табыргъаны, адам улу хар этен ишинде да жууялы болгъанын, авторну кыб, гитче кумурскаладан башлап чалбаш талууда да жетени, ол башканы аурууну, жарооунун да кесиринича кере, сөз билгени да айтылганды.

Жазыучуну оюсунден сөз байла, аны узакъга без сармай, сөлөшгени: «Ол мени жазыучуду» - десе, кеп зат анылганын кыялды. Чыңгычкылы Борисин жазгъаны бля биринчи тобешилу алай айтыр оюну, анга жазыучу болургъа керек сунума. Окуучу бля жазыучуну жашаугъа кез кырамлары жуукъ болсала уа, биринчи уллу заукукъ табырны ачыламы.

Тобешилу аны хапарлары адамны иетиин тазалагъанларына ичи эс бургулганды. Аны магъанасы уа бек улууду, алай жазыучу унутулмайды.

САРАККУЛЛАНЫ АСИТ.

Хайыулу юйретилуе Айырылуп бир торлю хатмасыз өлөр ючюн

4-чи марта Россый Федерацияны президенти сайлангъаны Айырыу компанияны кезуоние утуксалада ол къоркучуулукъну жалчытуу баш борчладан бирлериди. Ол а комиссияны прасоудателери кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

От тошуоуден сакъланыну жорукларында айтылганына кере, айыруу утуксаны ичине эд табыргъа тазалгъа термилгенин сакъланырга керекди. Адлама мекямдан чыктыган, башхала болгъан жерге бир торлю алпук зат салынамасын, ол тоштенде сууну хайланганын кытай иштешегерине кел болукъду.

Афганчылану атлары унутулмайды

Озгъон байракъ кюн «Нальчки спорт кюмлекседе аскер кюл тоюшонден турнир бардыргъанды. Анга республиканы битеу районларынды спортнуу буютюрюмден биринчи атларлары эте башлагъан жашола кыатышганды. Эришуулени уа Афгону жюогълан аскеринелени хурметине берилгенин алгъа КМР-ни спорт, туризм эм кюротл-ла министри орунбасары Хачим Мамогов эришуилеге кыатышырга келген жаш спортчулары министрствону атындан алгъытайгъанды. Бу ишине бир ашакъ жаны барды, ол тере болгъанды. Алай сөз уа, Афган урушда интернационал борларын толтура жоогълан жерлешерлибини атлары унутулмайды. Сизин бошонго эришуулери гиз да анга шатагъанды», деп, залда кызаукта кыатышкандан бир кыуум болгъанлары да билдиргенди.

КМР-де Адамны эркинликери жаны бля уполномоченный федерацияны Борис а репрезентативликдан Афганстандан 1860 жаш баргъанлары, алдан элли бешиси анда жоогъланганы да айтачуду. Спортселени уа келерини эришуилеге тири кыатышыулары бля замансыз жоогълан жерлешерлибин эсгергенлери ючюн ыспас этгенди, жаш адамла жетишилми болупларын сюегенин билдиргенди.

«Ол кызаукта кыатышканы биевектерини сөзуюну прасоудателери Тимур Хагагалов да спортселени ырызлыгын айтып, жоогълан жерлешерлибини хурметине берилгенин билдирип, Харченкому кекерегине таксыганды.

Эришуиле бир коюнню ичине баргъанды. Турнири кырагъан-андан бири, Чермисаны Залим

ИТОГЛА Саула регионда алчы

Россыйи Наркоконтролону Федеральны службасыны Кыбарты-Малкъарда Управленисында 2011 жылы иотлары чыгарылганды. Коллетияны анга атылгъан жайышуума РФ-ни Наркоконтролону Федеральны службасыны ара аппаратыны, КМР-ни Башчысыны Администрациясыны, республиканы эм Нальчки шахарны прокуратура-ларына келерини кыатышкандыла. Наркоманияга кыажу коруш не халда болгъанын, иги ханьна кылай торленуле болгъанларыны ичкеринден шарт юлголе келтир-илуу, кемчилликке эс бургулганды. 2012 жылда аланы кезуоние кылай маддарлары этиликлери белгилленгенди.

Озгъан жылда наркополицияны кыулкучулары 523 аманлык ич ачыкъланганды. Алдан 321 уллу эм бек уллу аманлыкъа эдиле. 435 кеп наркотикле бля тутулганды. 82-си да наркотикле сата тургъанлай кыолгъа тоштенди. Кеп адан алгъадан келишип этилген аманлыкълары 33 солдары. Алдан 15-сине да кыраулуу халда аманлык ишле бля корушгенине халтары жетгенди. Управленины кыулкучулары 40-дан артык наркотикуну жок этгендиле, за-

конуз сатылгъан 160 килограмм наркотик эм психотроп затла сей-ырылганды. Озгъан жылы иотларине кере, наркоконтролу республиканы упраленисы наркотикле жаны бля административе право изымлау буюккулукъ этгенине анык-лау эм жооларын кезуею коруш-де Север-Кавказ Федеральны округу алачы жерде эди. Алай бля битеу упраленисны следствие болмуш 388 угонувий иш ачканды, алдан 31-ин ахырында теритил болш, содгге жибергенди. Жаш адамданы арасында наркоманияны жайыла баргъанын тыйшу жагы бля минген аспап юйретуу иш бардырлыганды. Алагы тыишли министрствода бля ведомствода тири кыатыш-хандыла. Артыкча бля а билим бери уркендегине да биргити ишлерге айыргън эс бургулганды. Упраленины кыулкучулары республиканы битеу шолпарына, бийик окуу юйерине кел-кыулак болгъанды турдыла.

Россыйи ФСКН-ни директору Виктор Иванов службаны бля борчларындан бирине наркотикле хайырланганыла кыажу корушгени санады. «КМР-де упраленины

он жаны бля профилактика ишине регионданы арасында бек иги багъа берилди. Жаргъыга, закону наркотикле саткынгъа эм алачы хайырланганыла кыажу коруш бардыргъа республиканы целевой программага ача бёлуу алыкча эдди, тамалык этмедди. Россиеде ол жаны бля тыишли до-кумент жарашдырган эм кыабил этген субъектте эдиле», дедени Россыйи Наркоконтролу Фе-деральны службасыны халкыла аралы право департаментини оючусуну орунбасары полицияны генерал-майору Валерий Зиновьев. Жайылуу ахырында ол нар-кополицияны кыулкучуларына «Наркоконтролу органдарында айырмалы иши ючюн» майдалны ючюнчю даражасын бергенди. КМР-ни упраленисныны на-чалгыны Кулбайлыны Руслан 2011 жылда айрымалы кулукъ эткен кулукчуларыны барысына да, аттарын айтып, терде болу-суча, хар бирини кыюлана сауула-гъа турдурганды.

Залина СУАНОВА, Россыйи ФСКН-ни КМР-де Управлениныны прес-с-службасы.

Акчия Агъачны законсуз кесмезге

КМР-де МВД-ны Кырал автоном инспекциясыны кулукчулары 2012 жылда 1-чи февралдан башлап 29-чу февралгъа дерди бардырлыгын «Лесовоз» деген оперативе-профилактика акцияга чыгарганды. Ала республиканы жолларында законсуз агъач ташыгъан автотранспортула айырып эс бурдыла.

Сөз ючюн, 2012 жылда 7-чи февралда 20 сагатка жуукъ кезиде жол-патруль службаны «Моздок» постанда ЗИП-43140 автомаши-наны тохтагъанды. Водитель 4 кубометр чынар агъач алыл бар

болгъанды. Ол аны кыайд этпене тохтадырдыла. Автомашина уа Прохладна районда ич ишлени блюкомне эплитилгенди. Ол торлю маддарла законсуз агъач кесилу эм сабууу тохтагъаргъа себеп болукъду.

Бизни кор.

«Мен кергениме ийнанам»

болгъан зат

факлетени бош, шоккода ишлеп башлады. Биз бля партия шоккода жерлериде, анда да алчыланганы санады болуп турду. Райкомда, обкомда ишленингенде да, аны билимини тергилегине келсе сейр этгендиле. Анасы ауругъанды, Хамид аны шахарда фатарына келтирине мулт эди.

Узгъа, жашым, мен сени юйюнге барылык тойломе. Жылымы, огувесе он – жылырма жылымы аурурукъма, ким билсин. Мени жандыра кесими юйюмде жеринде жорюмде, алай жандыра сора, бир кене окуна биреню юйюмде кылапмыла. Ма, Солемелгана Тырынауугъа барган эдим да, тангга кезюмю кысымк чыгаргъанма. Мени айтарым санга: айлангъа жорюмден, окурдуң, билим алдың кълундан келгени, ишледиги, анди уа юйюмге жылып. Энде да табырып санап.

«Мам, мени а юйюмде сагып, шахарга кичон кыласың иги болмазды эди, деп тура эдиле. - Ол айтанчы? Елор коюнум жеткенде, эплемден жеримди айрышып, телими болгъанына мен? От жагыбызны биз бир заманда да соугуугъа керекбиз.

«От жагы болу а. бар да бил, озгъан өмюрюде кимле жашагъандылыла... - Озгъан өмюрини билтирге сюемиме мен, Хамид! Сени атант бля аптанд ма бу тойдун тургъандыла, сабийеринг да мында борукъиде.

«Хо, анди, тумганан агъа салам бергенле, «сабийеринг» деп... - Нек агъаса алай! Аллах агъа, юйюмкооде сабий ачыгъарыкъды алык!»

«Кесими? Сен мени балмаса. Бюгетченден тангга сау чыгаргъа рыккъымса, магы артында келгенин сени окуна билмеске. Бир инсан да билмеду. Кылайл бир жашаркысы, насыплы – насыпсымы болукъса – болмексе! Балам, сен да, мен да тугъамак кыабукъубуз. Алай дунияда хар затты билген да дунияны кемчилик жараткан да барды! Сен «ийнанамы» деген сөзю аууздан чыгарма.

Ийнанам деген сора аддамча жашуу мурут, харил жандыра сора, башта эд болгъаныны ийнанса. Нек тугъузыбыз да билмей кетибиз биз бу дуниядан. Кеси кыбардыбызга ону эгталмай. Оюнуучу болгъанын сен кылай сезиберибиз? Ол кыадар жылыны окуп, жажилей кылтганысы. Жашым, айчы манга, ол жокъ эсиз, биз барыбыз да аны сезибиде нек тугъубуз? Ол жокъ эсе, ийнангын инанганын бля кыйналганын чагъанды. «Аллах, сен болуш манга!» деп нек тилейдеси?

«...Хамид, алай хахара фатарын септе, элге кечиду. Жуукълуынгелге бек сейр эттен эдиле аны. Алай ол ауругъан жынын атыркы тойил олди. Шоккода ташканды болуп и